

فَذَكِّرْ إِنْ نَفَعَتِ الذِّكْرَىٰ

یادآوری کن، که یاد آوری مفید است.

سوره ی اعلیٰ، آیه ۹

یادآوری

دانش آموزان عزیز! ورود شما را به کلاس ششم دبستان تبریک می گوئیم. امیدواریم در سال جدید تحصیلی نیز با توکل بر خدا و با تلاش بیشتر، قرآن کریم را بهتر بیاموزید. سعی کنید هر روز تعدادی از آیات قرآن را بخوانید تا به تدریج با آن انس بگیرید. در این جلسه برای یادآوری آموخته های قبلی، تمرین های زیر را انجام دهید. تمرین اول: با دقت در **حروف ناخوانا**، این عبارات قرآنی را بخوانید.

- «ی» زیر الف کوچک (ی)

۲- أَوْلَىٰ لَكَ فَأَوْلَىٰ

۱- وَ أَنْ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَىٰ

- «ی» بعد از تنوین فتحه (ـِ ی)

۲- قَالُوا سَمِعْنَا فَتَىٰ يَذُكُرُهُمْ

۱- يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلَىٰ عَنْ مَوْلَىٰ شَيْئًا

- «الف» بعد از واو آخر (وا)

۲- وَ أَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ

۱- وَ لِكُلِّ دَرَجَاتٍ مِمَّا عَمِلُوا

تمرین دوم: این عبارات قرآنی را با دقت در **حروف ناخوانای زیر همزه** بخوانید.

- «و» پایه ی همزه (و)

۲- الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ

۱- رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا

۴- وَاللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصْرِهِ مَنْ يَشَاءُ

۳- إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ

- «ی» پایه‌ی همزه (ی)

- ۱- وَ هَيَّيْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا
۲- وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ
۳- وَ مَا يُبْدِي الضَّالُّونَ وَمَا يُعِيدُ
۴- هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ

تمرین سوم : این عبارات قرآنی را با رعایت قاعده‌ی مدّ (کشیده‌تر خواندن صداهاى ا ، و ، ی) بخوانید.

- ۱- فَكُلُوهُ هَنِيئًا مَرِيئًا
۲- فَلَهُ أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ
۳- وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا
۴- الْحَاقَّةُ ۱ مَا الْحَاقَّةُ ۲

تمرین چهارم : آیه‌ی ۲۰ سوره‌ی مُزَّمِّل را با رعایت علائم وقف (ج، ز، ط، م) بخوانید و اتصالات آن را

مانند نمونه با فلش (← ، →) نشان دهید.

إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِنْ ثُلُثِي اللَّيْلِ وَ نِصْفَهُ ، وَ ثُلُثَهُ ، وَ طَائِفَةٌ مِّنَ
الَّذِينَ مَعَكَ ، وَ اللَّهُ يُقَدِّرُ اللَّيْلَ وَ النَّهَارَ ، عَلِمَ أَنْ لَنْ تُحْصَوْهُ فَتَابَ عَلَيْكُمْ ، فَاقْرَأُوا
مَا تيسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ ، عَلِمَ أَنْ سَيَكُونُ مِنْكُمْ مَّرْضَىٰ وَ آخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِي الْأَرْضِ
يَبْتَغُونَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَ آخَرُونَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ، فَاقْرَأُوا مَا تيسَّرَ مِنْهُ ، وَ أَقِيمُوا
الصَّلَاةَ وَ آتُوا الزَّكَاةَ وَ اقْرَأُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا ، وَ مَا تُقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ
عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرًا وَ أَعْظَمَ أَجْرًا ، وَ اسْتَغْفِرُوا اللَّهَ ، إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۲۰

در خانه، سوره‌ی مُزَّمِّل را از روی قرآن کامل* پیدا کن و آخرین آیه‌ی آن را بخوان.

* در آخر هر قرآن کامل، فهرست سوره‌های قرآن آمده است. برای یافتن هر سوره می‌توانید از این فهرست استفاده کنید.

دانش‌آموزان عزیز! برای آشنایی بیشتر شما با قرآن کریم، برخی از آیات کتاب درسی به صورت ساده، ترجمه شده است. این ترجمه‌ها شما را با فهم تدریجی قرآن کریم آشنا می‌کند. به یاد داشته باشید نیازی به حفظ ترجمه‌ی این آیات نیست. در بخشی از تمرین‌های این کتاب و نیز در کتاب‌های دوره‌ی متوسطه با معنای آیات قرآن کریم بیشتر آشنا خواهید شد.

«نماز در قرآن»

خواندن قرآن

در سال‌های قبل با برخی از آیات قرآن درباره‌ی اهمیت و جایگاه نماز آشنا شده‌اید؛ در آیات ۲ تا ۴ سوره‌ی انفال نیز به این موضوع اشاره شده است. این آیات را بخوانید و به ترجمه‌ی آنها توجه کنید.

۱- **إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ**

مؤمنان کسانی هستند که چون یاد خدا شود، دل‌هایشان خاشع می‌شود،

۲- **وَ إِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا**

و چون آیات او برایشان تلاوت شود ایمانشان بیشتر می‌شود،

۳- **وَ عَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ**

و ایشان بر پروردگار خود توکل می‌کنند.

۴- **الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ**

مؤمنان کسانی هستند که نماز را برپا می‌دارند.

۵- **وَ مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ**

و از آنچه به ایشان روزی دادیم، انفاق می‌کنند.

۶- **أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا**

ایشان مؤمنان واقعی هستند.

۷- **لَهُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ**

برایشان درجه‌هایی نزد پروردگارشان است،

۸- **وَ مَغْفِرَةً وَ رِزْقًا كَرِيمًا**

و آمرزش و روزی ارزشمند.

دانش آموزان عزیز! تمرین‌های «کار در کلاس» را به کمک هم کلاسی‌های خود و با استفاده از ترجمه‌های آیات درس و دانسته‌های قبلی خود انجام دهید. در صورت نیاز می‌توانید به فهرست کلمات پایان کتاب نیز مراجعه کنید.

تمرین اول : معنای این کلمات قرآنی را رو به روی آنها بنویسید.

مُؤْمِنُونَ : ... قُلُوبٌ : ... صَلَاةٌ : ... رِزْقٌ : ...

تمرین دوم : معنای صحیح را علامت بزنید.

۱- يُقِيمُونَ : انفاق می‌کنند برپا می‌دارند

۲- يُنْفِقُونَ : انفاق می‌کنند برپا می‌دارند

تمرین سوم : آیه‌ی ۳ سوره‌ی بقره را بخوانید و ترجمه‌ی آن را کامل کنید.

۱- الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ

... ایمان می‌آورند به ... و ... را

۲- وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ۳

و از آنچه به آنها روزی دادیم، ...

آیات نماز در قرآن را بخوان و درباره‌ی عبارت‌های ۴ و ۵ با خانواده‌ی خود گفت و گو کن.

آشنایی بیشتر با خط قرآن : دانش آموزان عزیز! شما در سال‌های گذشته با ویژگی‌های خط قرآن آشنا شده‌اید. در این جلسه، برای توجه بیشتر به خط قرآن، برخی از مهم‌ترین ویژگی‌های این خط آمده است. لطفاً به آنها دقت کنید و شکل آنها را خوب به خاطر بسپارید.

این کلمات را بخوانید و آنها را باهم مقایسه کنید.

ردیف	نوشته می‌شود	خوانده می‌شود
۱	الْكِتَابِ	الْكِتَابَ
۲	الْقِيَمَةِ	الْقِيَامَةَ
۳	لِلْكَافِرِينَ	لِلْكَافِرِينَ
۴	أَرَاكَ	أَرَاكَ
۵	خَطِيئَةً	خَطِيئَةً
۶	بَرِيئًا	بَرِيئًا
۷	الصَّلَاةَ	الصَّلَاةَ
۸	الْحَيَاةَ	الْحَيَاةَ
۹	بِهِ	بِهِ
۱۰	نَفْسِهِ	نَفْسِهِ

فعالیت : به کمک هم گروهی خود، کلمات بالا را در صفحه‌ی بعد پیدا کنید و آنها را با صدای بلند بخوانید.

آشنایی با علائم وقف*

- م علامت وقف لازم
- ط علامت وقف خیلی خوب
- ج علامت وقف خوب
- ز علامت وقف مناسب

* علامت تقسیمات قرآنی مانند جزء، حزب، نیم حزب و ...

وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلَاةَ فَلْتَقُمْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ مَعَكَ وَلِيَأْخُذُوا أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا مِنْ وَرَائِكُمْ وَلْتَأْتِ طَائِفَةٌ أُخْرَىٰ لَمْ يُصَلُّوا فَلْيُصَلُّوا مَعَكَ وَلِيَأْخُذُوا حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ وَذَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُمْ مَيْلَةً وَاحِدَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ كَانَ بِكُمْ إِذَىٰ مِنْ مَطَرٍ أَوْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَنْ تَضَعُوا أَسْلِحَتَكُمْ وَخُذُوا حِذْرَكُمْ إِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ﴿١٠٢﴾

فَإِذَا قُضِيَتْ الصَّلَاةُ فَادْكُرُوا اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ فَإِذَا اطْمَأْنَنْتُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا ﴿١٠٣﴾ وَلَا تَهِنُوا فِي ابْتِغَاءِ الْقَوْمِ إِنْ تَكُونُوا تَأْلَمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ كَمَا تَأْلَمُونَ وَتَرْجُونَ مِنَ اللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٠٤﴾ إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَاكَ اللَّهُ وَلَا تَكُنْ لِلْخَائِنِينَ خَصِيمًا ﴿١٠٥﴾

آیات این صفحه را بخوان و هنگام گوش کردن به قرائت این آیات، به ویژگی های خط قرآن دقت کن.

إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَّوْقُوتًا

قطعا نماز برای مؤمنان حکمی واجب است که در زمان‌های معین انجام می‌شود.

سوره‌ی نساء، آیه‌ی ۱۰۳

فعالیت ۱- به کمک تصویر با دوستان خود درباره‌ی اهمیت خواندن نماز و وقت آن گفت و گو کنید.

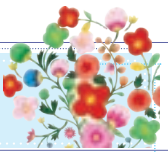

فعالیت ۲- آیه‌ی ۱۰۳ سوره‌ی نساء را بخوان و بگو کلمه‌ی «صَلَاة» چند بار در این آیه آمده است؟

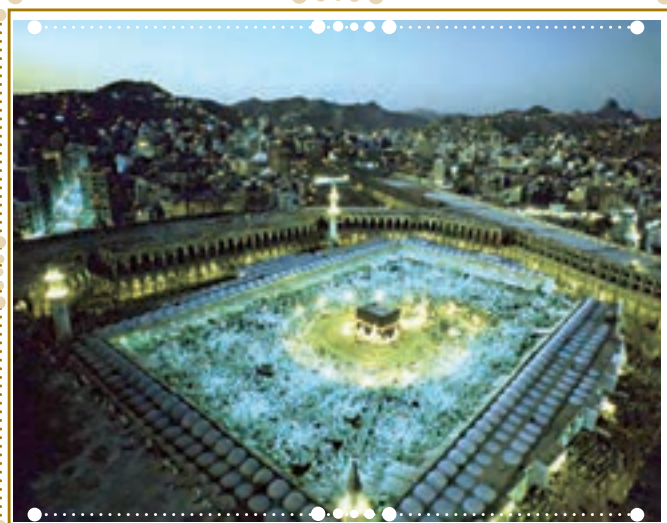
انس با قرآن کریم (استان تهران، شهرری، حرم امام خمینی)

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار به صورت تصادفی قرآن را باز کنید. سپس دانش آموزان هر میز، آیات آن دو صفحه را برای یکدیگر می خوانند. آن گاه هر دانش آموز حدود یک سطر را با صدای بلند می خواند.

وقت نماز

وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا
و با حمد و ستایش، پروردگارت را قبل از طلوع و غروب خورشید

وَمِنْ آنَاءِ اللَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ
و در برخی از ساعات شب و روز نیز خدا را تسبیح کن

لَعَلَّكَ تَرْضَى
تا راضی و خشنود گردی.

سوره ی طه، آیه ی ۱۳۰

در ادامه ی آیات درس، آیات ۱۰۶ تا ۱۱۳ سوره ی نساء را از روی قرآنی که در خانه دارید، بخوان.

